

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Заступник голови Приймальної комісії
в.о. ректора Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

[Signature]
Олександр ГОЛОВКО

» *квітня* 2024 р.

ПРОГРАМА

**до комплексного вступного екзамену
з фахових дисциплін «Педагогіка», «Психологія»
для вступників на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(освітньо-професійна програма «Освітні науки»)**

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування складена згідно з освітньо-професійною програмою «Освітні науки» у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Основна мета: якісний відбір вступників на навчання за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Завдання вступного випробування:

1. Перевірка й оцінювання знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних вступниками для подальшого успішного опанування освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти та здобуття освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

2. Об'єктивне оцінювання знань, умінь, навичок, компетентностей, суджень, уявлень, згідно зі змістом програми фахового вступного випробування.

Вступне випробування проводиться у формі фахового іспиту.

II. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

ПЕДАГОГІКА

РОЗДІЛ I. Загальні основи педагогіки

1. Стан освіти в Україні та нормативні документи про її організацію та реформування
2. Педагогіка як наука, її виникнення і розвиток. Предмет і завдання педагогіки, її джерела.
3. Основні категорії педагогіки.
4. Складові частини педагогіки.
5. Система педагогічних наук.
6. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
7. Науково-педагогічне дослідження. Методи науково-педагогічних досліджень.
8. Формування здобувача вищої освіти як особистості й як майбутнього фахівця.
9. Педагогічний процес як цілісна система. Структура педагогічного процесу.
10. Закономірності педагогічного процесу.

РОЗДІЛ II. Дидактика

11. Поняття про дидактику. Предмет і завдання сучасної дидактики. Основні функції процесу навчання
12. Основні поняття дидактики.
13. Навчання як вид пізнавальної діяльності. Викладання та учіння.
14. Методи навчання, їх класифікація.
15. Засоби навчання.

16. Зміст освіти. Зміст освіти в національній школі.
17. Зміст вищої освіти.
18. Стандарти освіти. Навчальні плани, програми й підручники.
19. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.
20. Закономірності навчання. Принципи навчання.
21. Методи, прийоми та засоби навчання.
22. Характеристика методів навчання за джерелом отримання знань.
23. Характеристика методів навчання за рівнем самостійної розумової діяльності.
24. Види та технології навчання.
25. Форми навчання у закладі освіти.
26. Підготовка педагога до заняття.
27. Позааудиторні форми навчання. Неформальна освіта.
28. Традиційні, нетрадиційні (інноваційні) форми навчання.
29. Види навчання.
30. Нові освітні технології.
31. Мотиви учіння здобувачів освіти. Шляхи формування в них позитивної мотивації в навчанні.
32. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти. Оцінка результатів їхньої навчально-пізнавальної діяльності.

РОЗДІЛ III. Теорія виховання.

33. Вікові періоди розвитку особистості.
34. Характеристика процесу виховання. Закономірності виховання.
35. Принципи виховання. Їх характеристика.
36. Методи і прийоми виховання. X
37. Характеристика основних груп методів виховання.
38. Організаційні форми виховної роботи.
39. Розумове виховання.
40. Формування наукового світогляду.
41. Моральне виховання.
42. Трудове виховання.
43. Фізичне виховання.
44. Естетичне виховання.
45. Екологічне виховання.
46. Учнівське самоврядування в класі та в школі.
47. Студентське самоврядування.
48. Робота класного керівника. Форми і методи роботи класного керівника з батьками учнів.
49. Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї.
50. Фахові обов'язки куратора академічної групи в ЗВО.

РОЗДІЛ IVI. Теорія виховання

51. Поняття про школознавство.
52. Система освіти в Україні.

53. Принципи управління освітою. Органи освіти.
54. Керівництво навчальною діяльністю здобувачів освіти.
55. Моніторинг навчальної діяльності здобувачів освіти.
56. Методична робота в закладі освіти.
57. Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

Рекомендована література

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник / 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
2. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навч.-методи. посіб. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.
3. Лисенко А.В. Педагогіка вищої школи: навчальний. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 102 с.
4. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
5. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с.
6. Немченко С.Г. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів. Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.
7. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020.
8. Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій: посібник / В. Кухарський, О. Осередчук, М. Мазуркевич та ін.; за ред. В. Кухарського, О. Осередчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 248 с.

ПСИХОЛОГІЯ

РОЗДІЛ І. Загальнотеоретичні основи психології

1. Предмет, об'єкт, завдання психології.
2. Етапи історичного поступу психології.
3. Основні наукові напрямки розвитку психології.
4. Місце психології в системі наук.
5. Галузі психології.

РОЗДІЛ II. Психічні процеси та стани

6. Основні психічні явища.
7. Еволюційний розвиток психіки.
8. Психіка і мозок.
9. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки.
10. Діяльність та її структура.
11. Поняття про потреби і мотиви.
12. Психологія пізнавальних процесів. Відчуття.
13. Сприймання.
14. Увага.
15. Пам'ять.
16. Мислення.
17. Мовлення.
18. Уява.
19. Психологія емоційно-вольових процесів. Емоції та почуття.
20. Воля, вольові дії.

РОЗДІЛ III. Психологія особистості

21. Особистість та її структура.
22. Індивідуально-психологічні особливості особистості.
23. Теорії особистості.
24. Поняття про темперамент.
25. Характер та природа його формування.
26. Здібності та їх структура.
27. Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна та негативна) девіацій.

РОЗДІЛ IV. Вікова психологія

28. Вікова психологія. Предмет, завдання і методи вікової психології.
29. Психологія немовля та раннього дитинства.
30. Психологія дошкільника.
31. Психологія молодшого школяра.
32. Психологія підлітка та юнацтва.

РОЗДІЛ V. Педагогічна психологія

33. Педагогічна психологія. Її предмет та завдання.
34. Методи педагогічної психології.
35. Психологія навчання.
36. Психологія виховання.
37. Психологія особистості педагога.
38. Соціально-психологічний клімат у групі здобувачів.

Рекомендована література

1. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. [текст] навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2016. 388 с.

«Психологія» / уклад. А.Х. Гудімова. Одеса: Одес. нац. Ун-т. ім. І.І. Мечникова, 2023. 24 с.

6. Новікова Ж. М. Педагогічна психологія. Львів: Львівська політехніка, 2022. 148 с.

Умови проведення фахового виробування іспиту в дистанційній формі

Фахові вступні випробування проводяться в 1 день за тестовими технологіями. Випробування проводяться на онлайн-платформі з одночасним підключенням всіх вступників. Завдання складаються з 20 тестових питань з варіантами відповідей на кожне, де правильною відповіддю може бути лише одна.

Вступники в синхронному режимі отримують тестові завдання в електронній формі. На виконання завдань відводиться 90 хвилин. Після закінчення роботи над тестовими завданнями вступники надсилають свої відповіді.

Критерії оцінювання.

Тестове завдання містить 20 питань з варіантами відповідей, серед яких слід вибрати одну правильну і позначити її.

Наприклад: 1 – а.

За кожен правильну відповідь нараховується 10 балів. Мінімум необхідна кількість балів для вступу (100 балів) абітурієнту зараховується за 10 правильних відповідей. 20 правильних відповідей дають можливість отримати максимальну кількість балів – 200.

Голова фахової атестаційної комісії

Сергій МАХНОВСЬКИЙ

Затверджено на засіданні Приймальної комісії

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Протокол № 1 від 08 квітня 2024 року

Відповідальний секретар

Приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ